

Tisková zpráva

Po 45 letech znělo náměstím varování Václava Havla před kolaboranty

Dokumentární film České televize, nazvaný Liberecká svědectví – jiné osudy, i autentický záznam výzvy Václava Havla k libereckým občanům ze srpna roku 1968, přenesly Liberečany 21. srpna do doby vpádu okupačních vojsk před 45 lety.

Více než 200 lidí se sešlo ve středu 21. srpna na náměstí Dr. Edvarda Beneše, aby si připomnělo pohnuté události před 45 lety, kdy brutální vpád okupačních vojsk zaplatilo ve městě Liberci svým životem devět občanů. Dalších 45 lidí odneslo vojenský zásah zraněním, mnozí i s celoživotními následky. Pietu k památce obětí srpna 1968 připravilo vedení Statutárního města Liberec.

Tehdejší události připomněla v krátkém projevu historička novodobých dějin Severočeského muzea v Liberci Markéta Lhotová. Upozornila například na to, že dodnes není vysvětlená střelba vojenské kolony v centru města, při níž zahynulo šest civilistů. „*Liberečané se ale nenechali zlomit. Největší demonstrací proti okupantům se staly pohřby obětí,*“ řekla. Podotkla také, že Liberec se stal tehdy po Praze druhým městem v republice s největším počtem mrtvých.

Náměstím zazněla při pietním shromáždění i autentická slova pozdějšího tuzemského prezidenta Václava Havla, kterého tanky zastihly v roce 1968 na návštěvě s hercem Janem Třískou právě v Liberci. Oba se tehdy zapojili do organizace odporu proti okupantům a sepsali a namluvili do rádia řadu výzev občanům.

Poprvé od roku 1968 si mohli lidé znovu během pietní akce poslechnout varování Václava Havla před kolaboranty, kteří by chtěli co nejvíc vytěžit z nastalé situace. „*Zahrňte je svým opovržením, vyvrhněte je ze svého společenství, žádejte jejich stíhání pro vlastizradu. Uvědomte si, že tito lidé svým počínáním schvalují internaci našich legálních představitelů a že jim je lhostejné nebezpečí života, v němž se naši politici ocitají,*“ nabádal občany Václav Havel. „*Možná se budou kolaboranti maskovat tím, že se také budou hlásit k Dubčekovi, tak jako se k němu hlásil a možná ještě hlásí i zrádce Indra. Nenechte se oklamat jejich slovy, ale suďte je podle jejich činů! Kdo přijal jakoukoli funkci z jiných rukou než z rukou lidu v řádných volbách, je zrádce Dubčeka a zrádce vlasti,*“ dodává na autentické rozhlasové nahrávce z roku 1968, která byla objevena až v letošním roce.

Květiny k pomníku obětem okupace 1968, ke stylizovanému tankovému pásu na čelní stěně radnice, položily desítky lidí, vedle politiků i pamětníci událostí a příbuzní tehdejších obětí. Lidé zhlédli také hodinu trvající dokument České televize o srpnu 1968 pod Ještědem, nazvaný Liberecká svědectví – jiné osudy. „*Už od tří hodin ráno jsme slyšeli to dunění, které se rozléhalo po městě. Nikdo nevěděl, co se děje, v ulicích tanky, lidi křičeli. Šla jsem kolem sedmé hodiny ráno do práce. U radnice začal nějaký voják střílet, a nikdo nevěděl, proč. Bez záminky. Zasáhl mne do nohou,*“ svěčila se Petra Rybanová, jedna ze zraněných.

Isolda Kristiánová přišla 21. srpna o svého tatínka. Vincence Březinu nejprve kousek od podloubí na náměstí Rusové pokropili dávkou ze samopalů. Následně jej ale zavalily sutiny z bortícího se domu, který se zřítíl poté, co do něj najel ruský tank. „*Tatínek umíral v nemocnici tři dny,*“ řekla žena. „*Tehdy Rusové prostříleli i pneumatiky sanitkám na náměstí, aby nemohly odvézt raněné,*“ doplnila.

Náměstek primátorky Jiří Šolc si pochvaloval, že na pietní akci přišlo víc lidí než minulý rok. „*Je velmi důležité si jako varování neustále připomínat tehdejší události, kdy se východní politické zájmy prosazovaly agresivním způsobem,*“ uvedl. Náměstek Kamil Jan Svoboda k tomu podotkl, že promítání dokumentárního filmu u návštěvníků navodilo reálnou atmosféru tehdejší doby. „*Pro to, aby se už něco podobného nemohlo nikdy opakovat, je potřeba předávat svědectví o okupaci v srpnu 1968 dál, a hlavně těm, co tuto dobu nezažili, mladým lidem a dětem,*“ zdůraznil.

Zuzana Minstrová

*Tisková mluvčí
odbor Kancelář primátorky*

Statutární město Liberec

Magistrát města Liberec

nám. Dr. E. Beneše 1; Liberec 1

mobil: +420 734 437 569

tel.: +420 485 243 182

e-mail: minstrova.zuzana@magistrat.liberec.cz

web: www.liberec.cz